

BETÆNKNING

Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at gøre 2013 til et særligt indsatsår mod voldtægt.

(Fremsat af Medlem af Inatsisartut Astrid Fleischer Rex, Demokraterne)

Afgivet til forslagets 2. behandling

Familie- og Sundhedsudvalget har under behandlingen senest bestået af:

Inatsisartutmedlem Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Inatsisartutmedlem Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Inatsisartutmedlem Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem Justus Hansen, Demokraterne

Inatsisartutmedlem Knud Kristiansen, Atassut

Inatsisartutmedlem Ruth Heilmann, Siumut

Inatsisartutmedlem Malik Berthelsen, Siumut

Den 16. oktober 2012 under EM2012 blev dette forslag efter 1. behandlingen henvist til nærmere behandling i Familie- og Sundhedsudvalget.

Forslagets indhold og formål

Baggrunden for forslaget er det uhyggelige antal voldtægter, voldtægtsforsøg og andre seksuelle overgreb i Grønland. Forslagsstiller ønsker, at indsatsen mod voldtægt og andre seksuelle overgreb intensiveres og styrkes. Det foreslås, at 2013 skal udgøre et særligt indsatsår mod voldtægt. Forslagsstiller fremkommer i forslaget med en række konkrete forslag til særlige indsatser til gennemførelse under årstemaet. Der bør gennemføres holdningsbearbejdende kampagner, hvor der kan gøres brug af tv og radio samt debat- og fokusmøder gennem året. Forslagsstiller foreslår derudover, at der oprettes en særlig "voldtægtslinje", hvor der kan søges, råd, støtte og vejledning.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

I rettelsesbladet til svarnotatet til 1. behandlingen af forslaget fremsatte Naalakkersuisut følgende ændringsforslag til forslaget:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at gøre 2014 til et særligt indsatsår mod voldtægt.

Naalakkersuisut støttede tiltaget i forslaget, men at skulle gennemføre diverse aktiviteter gennem et temaår kræver stor planlægning og grundig forberedelse, hvorefter Naalakkersuisut foreslog temaåret mod voldtægt gennemført i 2014.

Inuit Ataqatigiit støttede formålet med forslaget og ændringsforslaget fra Naalakkersuisut. Inuit Ataqatigiit opfordrede under 1. behandlingen Naalakkersuisut til at vurdere, hvorvidt hjælp til voldtægtsofre og ofre for andre seksuelle krænkelser med fordel kunne inddrages i strategien mod vold.

Siumut fandt temaet i forslaget relevant og støtteværdigt og henviste til, at Inatsisartut allerede havde vedtaget, at der skulle være behandlingstilbud til personer, der havde været udsat for seksuelle overgreb. Med henvisning til det chokerende antal seksuelle overgreb i Grønland støttede Demokraterne formålet med forslaget og ændringsforslaget fra Naalakkersuisut. Atassut tog som øvrige partier stærk afstand fra enhver form for seksuelle overgreb og støttede formålet med forslaget og ændringsforslaget fra Naalakkersuisut.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget er meget tilfreds med den entydige afstandstagen fra enhver form for seksuelle overgreb, uanset hvem de er rette imod, som blev fremført ved 1. behandlingen af dette forslag. Udvalget skal fremføre, at voldtægt og andre seksuelle overgreb er forbrydelser og kriminelle handlinger, som der skal tages stærk og entydig afstand fra.

Enhver form for seksuelt overgreb er et onde, og der i enhver sammenhæng skal forhindres og tages afstand fra. I Inatsisartut har vi vedtaget, at der skal være behandlingstilbud til personer, der har været udsat for seksuelle overgreb.

Ethvert seksuelt overgreb er ét overgreb for meget, så udvalget kan støtte alle tiltag, der har til hensigt at forebygge at det overhovedet sker.

Vi ved, at seksuelle overgreb har livslange konsekvenser for de ramte, så der skal på alle fronter arbejdes målrettet for at forebygge seksuelle overgreb. Sker det alligevel, så skal vi som samfund gøre det yderste for at støtte de personer, der har været udsat.

Udvalget er klar over, at det kræver en stor indsats at planlægge og forbedre et temaår, så udvalget har forståelse for, at temaåret gennemføres i 2014 fremfor 2013.

Når dette er sagt, så må det konstante fokus i Naalakkersuisut mod seksuelle overgreb på intet tidspunkt afsvækkes. Forekomsten af seksuelle overgreb ligger som en tung menneskelig

skygge over befolkningen i Grønland, og der skal konstant arbejdes for, at nedbringe antallet af seksuelle overgreb.

Naalakkersuisut skal i det videre arbejde med dette temaår omsætte de mange konkrete bidrag fra partierne til virkelighed.

Udvalget skal videre omkring voldtægt og andre seksuelle overgreb opfordre til, at der opretholdes og koordineres et landsdækkende beredskab til at modtage og håndtere ofre for voldtægt og andre seksuelle overgreb. Enhver myndighed, herunder institutioner og krisecentre i landet skal vide, hvorledes der skal handles i forhold til personer, der har været udsat for seksuelle overgreb, alt efter overgrebets karakter. Der skal etableres et landsdækkende beredskab med henblik på, at tilbyde ofre for sædelighedsforbrydelser psykologhjælp.

Udvalget skal allerede på nuværende tidspunkt opfordre til, at der sker en styrkelse af muligheden for at kontakte en "voldtægtslinje" – en døgnåben telefonlinje – hvor ofre og pårørende kan søge råd og vejledning. Dette som et led i det landsdækkende beredskab.

Udvalget har gennemgået den seneste årsstatistik fra politiet for at få nærmere viden om den statistiske fremstilling af forbrydelser mod kønssædeligheden. Udvalget kan erfare, at der i årsstatistikken for 2011 om antallet af sædelighedsforbrydelser sker en sammenligning mellem Grønland, Danmark og Færøerne. Tallene for særligt Grønland er skræmmende. Der var således i 2011 relativt set 11 gange så mange sædelighedssager i Grønland i forhold til Danmark.

Udvalget har drøftet behovet for styrkede undersøgelser og en styrket statistik om voldtægt. Med henvisning til problemets markante og skræmmende omfang, skal udvalget anføre, at der ses at være behov for yderligere undersøgelser omkring voldtægt og sædelighedsforbrydelser i øvrigt. Styrket statistik og undersøgelser fastholder og nuancerer fokus på dette meget alvorlige emne og vil kunne være et redskab for at styrke og målrette kommende forebyggende og behovsorienterede indsatser for at bekæmpe problemet. Udvalget skal opfordre til, at de statistiske udgivelser styrkes, således at de inddrager oplysninger om køn og alder for voldtægtsofre.

Omkring sædelighedsforbrydelser, herunder voldtægt, så skal udvalget videre fremhæve, at der som et led i den forebyggende indsats, skal gøres yderligere for, at også krænkerne tilbydes behandling og støtte, således at der også omkring disse gøres en særlig indsats for, at de kriminelle handlinger ikke gentager sig.

Som samfund er vi nødt til at skærpe og styrke indsatserne på alle fronter mod voldtægt og sædelighedsforbrydelser, således at problemet minimeres og i bedste fald helt elimineres.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Seksuelle overgreb har en række direkte og stærkt negative konsekvenser for de ramte, men de seksuelle overgreb har også en række afledte og indirekte konsekvenser for både de ramte og for samfundet. Dette i form af mistriivsel for de ramte og deres pårørende, hvilket negativt påvirker familierne, uddannelses- og arbejdslivet. Der er vurderingen i udvalget, at de samlede samfundsmæssige afledte økonomiske konsekvenser ved de mange overgreb ligger på et langt højere niveau end de direkte forebyggende udgifter på området, hvorefter vi samfundsmæssigt stadig skal styrke de forebyggende indsatser mod seksuelle overgreb.

Magter Naalakkersuisut ikke at prioritere midler til en forstærket indsats mod seksuelle overgreb, så skal udvalget pege på alkoholafgiften som finansieringskilde til indsatser mod seksuelle overgreb. Alkohol er meget ofte indblandet under seksuelle overgreb.

Udvalgets indstillinger**Et enigt udvalg indstiller på denne baggrund ændringsforslaget fra Naalakkersuisut til vedtagelse og det oprindelige forslag til forkastelse.**

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Olga P. Berthelsen,
Formand

Debora Kleist

Isak Hammond

Justus Hansen

Knud Kristiansen

Ruth Heilmann

Malik Berthelsen